

РЕЦЕНЗИЯ

От: *проф.д.ик.н. Юлия Маркова Дойчинова*
Научна специалност Икономика и управление (Аграрна икономика)
Университет за национално и световно стопанство

Относно: конкурс за професор по професионално направление 3.8
Икономика, научна специалност Икономика и управление
(аграрен и екологичен мениджмънт)

1. Информация за конкурса

Конкурсът е обявен за нуждите на катедра „Икономика на природните ресурси“ при Бизнес факултета на УНСС съгласно АС № 6/13.12.2021г. Участвам в състава на научното жури по конкурса съгласно Заповед №449/02.03.2022 г. на Зам. ректора на УНСС.

2. Информация за кандидата в конкурса

Единствен кандидат за длъжността професор по обявения конкурс в ДВ, бр. 2 от 07.01.2022 г. по научна област Икономика и управление научна специалност „Аграрен и екологичен мениджмънт“ е доц.д-р Зорница Стоянова.

Стоянова е възпитаник на езикова гимназия с изучаване на немски и английски език в гр. Добрич и на УНСС, където завършва бакалавърска и магистърска степени по „Аграрна икономика“. През 2005 г. защитава образователната и научна степен „Доктор“. През периода 1999-2001г. придобива и допълнителна квалификация „Сътрудник по международни отношения“ в СУ „Климент Охридски“.

От 2007 г. работи последователно като асистент, старши асистент и главен асистент. През 2012 г. се хабилитира като доцент в катедра „Икономика на природните ресурси“ в УНСС.

Кандидатът успешно съчетава преподавателската си дейност с участие в разнообразни проекти, консултантска дейност и обучение на специалисти и земеделски стопани. Доц. Стоянова има придобит професионален опит и организационни умения и компетентност на университетски преподавател, експерт и консултант, свързани с изнасяне

на лекции, разработване и реализиране на проекти в областта на аграрната икономика, екоикономиката, осъществява съвместна работа с учени от други университети, изнасяне на лекции в чужбина, обучение на специалисти от Националната служба за съвети в земеделието. Притежава и технически умения и компетенции, свързани с използването на различни софтуерни програми, работа с информационни системи, електронни таблици и приложения.

3. Изпълнение на изискванията за заемане на академичната длъжност

3.1. Изпълнение на количествените изисквания.

Доц.д-р Стоянова представя за участие в конкурса научна продукция и цитирания, за които набира общо 1872,49 точки, което 340 процентни пункта надвишение на национални минимални изисквания от 550 точки (Таблица 1).

Таблица 1.Изпълнение на националните минимални изисквания

Показатели	Брой точки		% на изпълнение
	Мин. изисквания	Изпълнение	
1.Защитен дисертационен труд	50	50	100
2.Хабилитационен труд - монография	100	100	100
3.Публикувана монография, което не е представена като основен хабилитационен труд	200	795,83	397
3.Статии и доклади, публикувани в научни издания, реферирани и индексирани в световноизвестни база данни с научна информация		245	
4.Статии и доклади, публикувани в нереферирани списания с научно рецензиране и публикувани в редактирани колективни токове		208,3	
5. Студии, публикувани в научни издания, реферирани и индексирани в световноизвестни база данни с научна информация		220	
6.Ръководство на успешно защитил докторант, научни и образователни проекти и учебници	100	256.66	256,66
7.Цитирания или рецензии	100	670	670
Общо	550	1872,49	340,45

Най-съществено е надвишаването на минималните критерии при цитиранията и рецензиите в научни издания в научни издания, реферирани и индексирани в световни бази данни с научна информация

670 %, следвани от публикувана монография, която не е основен хабилитационен труд – 397 %.

В изпълнение на допълнителните изисквания на УНСС кандидатът представя продукция и доказателствен материал за 1426,73 точки при минимално необходим праг от 420 или надвишава изискванията с 335,7 %. (Таблица 2).

Таблица 2. Изпълнение на допълнителните минимални изисквания

Показатели	Брой точки		% на изпълнение
	Мин. изисквания	Изпълнение	
1.Ръководство на успешно защитил докторант	40	80	200
2.Статии и студии, публикувани в научни списания, реферирани и индексирани в Scopus и/или Web of Science	30	225	750
3.Статии и студии, публикувани в научни издания, реферирани и индексирани в други база данни с научна информация	60	101,25	161
4.Доклади, публикувани в сборници от научни конференции, ако са организирани от международни научни или професионални организации	30	102,5	341,7
Цитирания, установени в научни издания, реферирани и индексирани в други база данни с научна информация	50	220	440
Ръководство на научен или образователен проект	10	20	200
Участие в научен или образователен проект		145	
Разработени лекционни курсове	20	199,98	1000
Изнасяне на лекции на чужд език		14	
Членуване в научна или професионална организация		10	
	420	1426,73	335,7

Най-голямо е превишението при разработените лекционни курсове, статиите и студии, публикувани в индексирани в SCOPUS и Web of Sciences научни списания и цитиранията, установени в научни издания, реферирани и индексирани в други база данни.

Представената информация показва същественото (3,4 пъти) превишаване на количествените показатели за измерване на научната, учебната и преподавателска дейност. Общият сбор от минималните държавни изисквания и допълнителните на УНСС достига стойност от 3299,22 точки при минимален праг от 970 точки.

3.2.Изпълнение на качествените изисквания.

За периода след първата си хабилитация (2012г.) доц. Стоянова е ръководител на два университетски проекти и участник в 12 броя проекти, в т.ч. 2 броя международни, 7 национални и 3 броя университетски. Те доказват постигнатото отлично съчетание на изследователска, преподавателска и менторска дейности. Заедно с осемте изследователски проекти, кандидатът участва и в четири проекта, свързани с ръководство на студентски практики и с актуализиране на учебни планове в ОКС „Бакалавър“ за професионално направление „Икономика“ и обучение на докторанти.

Кандидатът има богат професионален опит от работа като: експерт към Националната агенция за акредитация и оценяване; експерт към Центъра за развитие на човешките ресурси; член на екип към Националния консултативен съвет по земеделие към Министерството на земеделието, храните и горите за разработване на Програмата за развитие на селските райони (2007-2013).

Доц. Стоянова активно участва в ръководните структури на УНСС на ниво Бизнес факултет и катедра. В различни периоди тя е : Председател и Зам. Председател на Общо събрание на Бизнес факултета на УНСС; член на Факултетен съвет на Бизнес факултета; зам. ръководител на катедра „Икономика на природните ресурси“; член на постоянната комисия по студентски практики на УНСС.

Членството в професионални организации включва работа като член на Съюза на аграрикономистите в България; член на Еко клуба на УНСС и на Европейската асоциация на аграрикономистите.

Постигнатите високи показатели по отношение на качествените изисквания за заемане на академичната длъжност Професор в УНСС се потвърждават и от становището на Съвета по хабилитация на УНСС, изразено в Протокол № 3 от 15.11.2021 г.

4. Оценка на учебно-преподавателската дейност

Доц. д-р Стоянова провежда занятия в бакалавърска и магистърска степен по учебните дисциплини:

- Икономика на природните ресурси – водещ преподавател;
- Икономика на околната среда и природните ресурси;
- Екология и устойчиво развитие;
- Интегрирана екологична оценка – водещ преподавател;
- Екобизнес;
- Производствени практики в агробизнеса;

- Управление на замърсяването на околната среда – водещ преподавател;

Кандидатът преподава на английски език по следните дисциплини:

- Екология и устойчиво развитие;
- Интегрирана екологична оценка – водещ преподавател;
- Екологични ресурси – планиране и контрол във фирмата;
- Управление на малки и средни предприятия

По изброените дисциплини кандидатът е отработил общо 1280 ч., в т.ч. 194 ч. на английски език. Формираните точки по показателя надвишават минимален праг от 100 точки с 95 %.

Доц. Стоянова участва в изработването на 25 учебни програми за специалностите „Аграрен бизнес“ и „Екоикономика“, както и в разработването на учебната документация и програми за нуждите на Центъра за професионално обучение към Европейския алианс. По показателя разработени лекционни курсове и учебни програми общо за бакалавърска и магистърска степени са формирани 199 точки, при минимално изискване от 20 точки.

Безспорен интерес и висока положителна оценка заслужава учебника на кандидата по „Устойчиво развитие и опазване на природните ресурси“. Той е предназначен за студенти от професионални направления Икономика и Управление и администрация главно за целите на лекционния курс „Екология и устойчиво развитие“ - избираема дисциплина, изучавана на български и английски език в университетския блок дисциплини за втори курс в Университета за национално и световно стопанство. Учебникът съдържа тринадесет теми, разпределени в три тематични раздела. В него по сполучлив и достъпен начин се изяснява концепцията за устойчиво развитие в контекста на опазването на природните ресурси, представят се климатичните промени и особеностите на политиките за постигане на устойчиво развитие, както и предизвикателствата и възможностите за изграждане на устойчиво общество и устойчив бизнес.

Представените дейности показват, че формираната оценка по показателите за учебно-преподавателската дейност на доц. Стоянова надвишава минималните изисквания повече от 4,4 пъти.

5. Обща характеристика на представените научни публикации

За участие в конкурса доц. Стоянова представя 72 броя научни заглавия. Списъкът ѝ на публикациите включва:

- Монографии и обособени части от монографии: 1 брой самостоятелна и 8 броя обособени части в колективни монографии (1 брой на английски език);
- Студии, публикувани в научни списания, реферирани и индексирани в световни бази данни – 1 брой в съавторство, публикувана на английски език;
- Статии, реферирани и индексирани в SCOPUS и Web of Sciences – 16 броя, от които 14 са в съавторство. Всичките статии са отпечатани на английски език;
- Статии, публикувани в научни списания – реферирани и индексирани в други международни бази данни общо 14 броя, от тях 4 броя са самостоятелни като 11 са отпечатани на английски език.
- Статии и доклади, публикувани в нереферирани списания с научно рецензиране или публикувани в редактирани колективни трудове – общо 20 броя. От тях 12 са самостоятелни 1 брой е отпечатан на английски език.
- Доклади, публикувани в сборници от научни конференции, проведени в чужбина и в България – общо 10 броя (на английски език), като 1 брой самостоятелен.

Водещо място в представената научна продукция имат монографиите, както и статиите в списания реферирани и индексирани в SCOPUS и Web of Sciences и други международни бази данни. В структурата на видовете публикации преобладават колективните разработки и тези на английски език.

В публикациите на кандидата могат да се открият 6 научни направления: Устойчиво управление на околната среда и природните ресурси с 16 броя; Устойчиво проектно управление във водния сектор – 14 броя публикации; Устойчиво аграрно управление в секторен и териториален аспект – 9 броя публикации; Развитие на селските райони и активизиране на селските общности – 9 публикации; Зелена икономика и зелени работни места – 8 публикации; Екоикономическо образование – 2 броя публикации.

Проблемите на устойчивото управление на използването на природните ресурси и околната среда и проектното управление на водния сектор имат най-голямо място в научната продукция на доц.Стоянова. Сред тях е и самостоятелният ѝ монографичен труд „Устойчиво управление на водния сектор в България“. В предмета на изследването са определени, а в следващите части са изследвани три значими фактори с доказан принос за постигането на устойчиво управление, а именно

проектното финансиране, управлението на риска и въвеждане на иновации.

Безспорно най-голямо внимание заслужава анализната част на разработката. На основата на задълбочения анализ и оценка на състоянието на водния сектор, се доказва значението на проектното финансиране, стратегиите и решенията за управление на риска и на въвеждането на иновации в изследвания сектор. Висока положителна оценка заслужава направения анализ на ефективността на използването на водата и финансирането по програма ОПОС през двата програмни периоди с използването на методологията на DEA анализа.

Разработени са насоки и стратегии за управление, свързани с усъвършенстване на управлението на риска във водния сектор и при реализирането на проекти в сектор "Води". При това акцентът е поставен на приоритетното внедряване на иновативни подходи и добри практики за развитие на водната инфраструктура и водните услуги.

Основно направление в научната продукция на доц. Стоянова са проблемите на устойчивото аграрно управление в секторен и териториален аспект. В част от публикациите е разработена и приложената методика за анализ на социално-икономическото и демографско състояние на селските райони, с акцент на диверсификация на структурата на икономиката. В този контекст са обогатени и доразвити теоретичните основи на екоиновациите при екосистемни услуги на земеделските стопани.

Друго направление е зелената икономика и зелените работни места, като акцентът е поставен на анализа и оценката на възможностите и бариерите пред разширяване на зелената заетост, както и на насоките за създаване на нагласи за екологично управление и приобщаване на хората и обществото към практиките на градското земеделие.

На основата на изложеното може да се направи извода, че рецензираната научна продукция на доц. Стоянова е посветена на значима и недостатъчно разработена тематика и напълно отговаря на изискванията за заемане на академичната длъжност "професор".

6. Оценка на научните и научно-приложни приноси

Приемам разработената справка за приносите, съдържащи се в трудовете на кандидата. Научната продукция на доц.д-р Стоянова съдържа редица методологически, методически и научно приложни приноси, насоки и предложения. Сред тях откроявам приноси, свързани с доразвитие, систематизиране и обогатяване на икономически теоретични концепции и категории за развитието и прилагането на устойчиви

иновативни управленски решения за природосъобразното използване и управление на ресурсите, по конкретно като:

- изясняване и обогатяване на концепцията за устойчивото развитие на водния сектор и управленските теории за програмното му финансиране, като и оценките за състоянието на институционалната среда за финансиране на проекти във водния сектор и оценката на влиянието им за постигане на устойчиво проектно управление.

- обогатяване на теоретико методологичните основи на връзката земеделие-природна среда и на пораженията от замърсяването върху природните ресурси и в частност на земеделската земя;

- доразвитие на възгледите за влиянието на климатичните промени върху замърсяването на въздуха, водите и поземлените ресурси;

- доизясняване на многофункционалното развитие на земеделието за развитие на регионалната икономика, както и възможностите за устойчиво развитие на селските райони.

Заедно с методологичните научни резултати и приноси, рецензираната научна продукция съдържа редица приноси от методически характер. Сред тях специално внимание заслужават:

- разработената методика за изследване и оценяване влиянието на земеделието върху въздуха, климата, водните и поземлените ресурси и инструментите и механизмите за оценка на агроекологичните мерки, както и за финансиране на дейностите по опазване на околната среда и климата.

- разработеният и приложен иновационен методически подход за изследване на устойчивото управление на водния сектор чрез внедряване на иновации и проектно управление и управление на риска.

- предложените методическите стъпки на проследяване на ефектите от прилагане на структурните промени в селското стопанство върху агроекологичната оценка на българското земеделие

- оригиналната методика за изследване на екологични и икономически аспекти на градското земеделие за определяне на възможностите му и положителните въздействия за подобряване качеството на живота.

- предложената и приложена оригинална методическа рамка за определяне на интегрираното управление на риска в аграрния сектор, на основата на индикатори за оценка на риска при прилагане на екоинновации и за предоставяне на екосистемни услуги от земеделските стопани.

- разработената и приложена методическа рамка за изследване състоянието и развитието на зелени работни места в ЕС и България, както и на възможностите и бариерите пред развитието на зелената заетост.

Като приноси от научно-приложен характер определям разработените насоки и препоръки за управление на проектното финансиране и стратегическите насоки за управление на риска, свързани с подготовката и кандидатстването по тези проекти, както и препоръките и предложенията за разширяване прилагането на екоинновации и екосистемни услуги от земеделските стопани.

В контекста на регионалното развитие приносен характер имат предложенията за решаване на екологичните проблеми, свързани с устойчивото иновативно развитие на селските райони и повишаване на тяхната конкурентноспособност.

Приносен приложен характер имат и разработените програми за обучение, свързани със създаване на зелена заетост, използване на добри европейски и световни практики и подготовка за създаване на нови зелени професии, усъвършенстване на консултирането и промяна на правната рамка на зелените работни места.

Изводът от изложените научни приноси и резултати на кандидата е, че научната продукция на доц.Стоянова се характеризира с висока значимост и има висока научна стойност.

7. Препоръки

Препоръката ми към доц.Стоянова е да продължи изследователските си търсения в очертаните актуални научни направления, по които работи, чрез засилване на интердисциплинарния характер на изследванията по посока на смекчаване на последиците от климатичните промени за земеделското производство и трансформацията на селските райони.

8. Заключение

На основата на показаните в рецензията приноси и положителни страни на научната продукция на кандидата, както и чувствителното надвишаване на минималните национални изисквания и на допълнителни изисквания на УНСС за заемане на академичната длъжност „професор“, с пълна убеденост призовавам членовете на научното жури да гласуваме и да предложим доц. д-р Зорница Димова Стоянова да бъде избрана за академичната длъжност „професор“ по професионално направление 3.8 Икономика, научна област Икономика и управление научна специалност (аграрен и екологичен мениджмънт).

21.04.2022

Рецензент: .....

(проф.д.ик.н.Юлия Дойчинова)

REVIEW

By: *Prof. Dr.Sc. Julia Markova Doitchinova*
Scientific specialty Economics and Management
(Agrarian economics)

Regarding: Competition for Professor in professional field 3.8. Economics, Scientific Specialty Economics and Management (agricultural and environmental management)

1. Competition information

The competition was announced for the needs of the Department of Economics of Natural Resources with the Faculty of Business of UNWE according to the decision of AC № 6 / 13.12.2021. I participate in the scientific jury of the competition according to Order №449 / 02.03.2022 of Deputy Rector of UNWE.

2. Information about the candidate in the competition

The only candidate for the position of professor in the announced competition in the State Gazette, №. 2 of 07.01.2022 in the field of Economics and Management, scientific specialty "Agricultural and Environmental Management" is Assoc. Prof. Dr. Zornitsa Stoyanova.

Stoyanova is a graduate of a language high school studying German and English languages in Dobrich and of the University of National and World Economy, where she holds bachelor's and master's degrees in Agricultural Economics. In 2005 she defended her educational and scientific PhD degree. During the period 1999-2001 she also acquired an additional qualification "Associate in International Relations" at Sofia University "Kliment Ohridski".

Since 2007 she has been working consecutively as an assistant, senior assistant and chief assistant professor. In 2012 she was habilitated as an associate professor with the Department of Natural Resources Economics at the University of National and World Economy.

The candidate successfully combines her teaching activities with participation in various projects, consulting and training of specialists and farmers

The candidate has acquired professional experience and organizational skills and competence of a university lecturer, expert and consultant related to lectures, development and implementation of projects in the field of agricultural economics, ecoeconomics, collaborates with scientists from other universities, delivering lectures abroad, training of specialists from the National Agricultural Advisory Service. She also has technical skills and competencies related to the use of various software programs, work with information systems, spreadsheets and applications.

3. Fulfillment of the requirements for occupation the academic position

3.1. Fulfillment of quantitative requirements

Assoc. Prof. Dr. Stoyanova presented for participation in the competition scientific products and citations, for which she scored a total of 1872.49 points, which is 340 percentage points above the national minimum requirements of 550 points (Table 1).

Table 1. Compliance with national minimum requirements

Indicators	Number of points		% of implementation
	Min. Requirements	Execution	
1. Defended dissertation	50	50	100
2. Habilitation work - monograph	100	100	100
3. Published monograph, which is not presented as the main habilitation work	200	795,83	397
3. Articles and reports published in scientific journals, referenced and indexed in world-famous databases with scientific information		245	
4. Articles and reports published in non-peer-reviewed journals with scientific review and published in edited collective volumes		208,3	
5. Studies published in scientific journals, referenced and indexed in a world-famous database of scientific information		220	
6. Management of successfully defended doctoral student, scientific and educational projects and textbooks	100	256.66	256,66
7. Citation or review	100	670	670
Total	550	1872,49	340,45

Most significant is exceeding of the minimum criteria for citations and reviews in scientific journals in scientific journals, referenced and indexed in

global databases with scientific information - 670%, followed by a published monograph, which is not the main habilitation work - 397%.

In compliance with the additional requirements of UNWE, the candidate submits production and evidences for 1426.73 points with a minimum required threshold of 420 or exceeds the requirements by 335.7%. (Table 2).

Table 2. Compliance with the additional minimum requirements

Indicators	Number of points		% of implementation
	Min. Requirements	Execution	
1. Management of a successfully defended doctoral student	40	80	200
2. Articles and studies published in scientific journals, referenced and indexed in Scopus and / or Web of Science	30	225	750
3. Articles and studies published in scientific journals, referenced and indexed in other databases with scientific information	60	101,25	161
4. Reports published in proceedings of scientific conferences, if organized by international scientific or professional organizations	30	102,5	341,7
Citations established in scientific journals, referenced and indexed in other databases with scientific information	50	220	440
Management of a scientific or educational project	10	20	200
Participation in a scientific or educational project		145	
Developed lecture courses	20	199,98	1000
Giving lectures in a foreign language		14	
Membership in a scientific or professional organization		10	
Total	420	1426,73	335,7

The biggest excess is in the developed lecture courses, articles and studies published in scientific journals indexed in SCOPUS and Web of Sciences and citations found in scientific journals, referenced and indexed in other databases.

The presented information shows the significant (3.4 times) exceeding of the quantitative indicators for measuring the scientific, educational and teaching activity. The total sum of the minimum state requirements and the additional ones of UNWE reaches a value of 3299.22 points with a minimum threshold of 970 points.

3.2. Fulfillment of quality requirements

For the period after her first habilitation (2012) Assoc. Prof. Stoyanova is the leader of two university projects and a participant in 12 projects, incl. 2 international, 7 national and 3 university. They prove the excellent combination of research, teaching and mentoring activities. Along with the eight research projects, the candidate participates in four projects related to the management of student internships and the updating of curricula in the Bachelor's degree in the professional field of Economics and doctoral training.

The candidate has extensive professional experience as an: expert at the National Agency for Accreditation and Evaluation; expert at the Center for Human Resources Development; member of a team at the National Advisory Council for Agriculture with the Ministry of Agriculture, Food and Forestry for the development of the Rural Development Program (2007-2013).

Assoc. Prof. Stoyanova actively participates in the governing structures of UNWE at Business Faculty and Departmental level. In different periods she is: Chairman and Deputy Chairman of the General Assembly of the Business Faculty of UNWE; member of the Faculty Council of the Faculty of Business; Deputy Head of the Department of Natural Resources Economics; member of the Standing Committee on Student Internships at UNWE.

Membership in professional organizations includes work as a member of the Union of Agrarian Economists in Bulgaria; member of the Eco Club of UNWE and the European Association of Agrarian Economists.

The achieved high indicators regarding the quality requirements for holding the academic position of Professor at UNWE are also confirmed by the opinion of the Habilitation Council of UNWE, expressed in Protocol № 3 of 15.11.2021.

4. Evaluation of teaching activities

Assoc. Prof. Dr. Stoyanova conducts classes in bachelor's and master's degrees in the following disciplines:

- Economics of natural resources - leading lecturer;
- Economics of the environment and natural resources;
- Ecology and sustainable development;
- Integrated environmental assessment - leading lecturer;
- Ecobusiness;
- Production practices in agribusiness;
- Pollution management - leading lecturer;

The candidate teaches in English in the following disciplines:

- Ecology and sustainable development;
- Integrated environmental assessment - leading lecturer;

- Environmental resources - planning and control in the company;
- Management of small and medium enterprises

In the listed disciplines the candidate has worked a total of 1280 hours, incl. 194 hours in English. The formed points on the indicator exceed the minimum threshold of 100 points by 95%.

Assoc. Prof. Stoyanova participates in the development of 25 curricula for the specialties "Agricultural Business" and "Ecoeconomics", as well as in the development of educational documentation and programs for the needs of the Center for Vocational Training at the European Alliance. According to the indicator of developed lecture courses and curricula, a total of 199 points have been formed for bachelor's and master's degrees, with a minimum requirement of 20 points.

The textbook of the candidate on "Sustainable development and protection of natural resources" deserves undisputed interest and high positive evaluation. It is intended for students in the fields of Economics and Management and Administration mainly for the purposes of the lecture course "Ecology and Sustainable Development" - an elective course studied in Bulgarian and English in the university second year block. The textbook contains thirteen topics divided into three thematic sections. It successfully and in an accessible way clarifies the concept of sustainable development in the context of natural resources conservation, presents climate change and the specifics of policies for sustainable development, as well as the challenges and opportunities for building a sustainable society and sustainable business.

The presented activities show that the formed assessment of the indicators for the teaching activity of Assoc. Prof. Stoyanova exceeds the minimum requirements more than 4.4 times.

5. General characteristics of the presented scientific papers / publications

For participation in the competition Assoc. Prof. Stoyanova presents 72 scientific titles. Her list of publications includes:

- Monographs and separate parts of monographs: 1 individual and 8 separate parts in collective monographs (1 in English);
- Studies published in scientific journals, referenced and indexed in world databases - 1 co-authored issue, published in English;
- Articles referred to and indexed in SCOPUS and Web of Sciences - 16 issues, of which 14 are co-authored. All articles are printed in English;
- Articles published in scientific journals - referenced and indexed in other international databases a total of 14, of which 4 are independent and 11 are printed in English.
- Articles and reports published in non-peer-reviewed journals with

scientific review or published in edited collective papers - a total of 20 issues. 12 of them are independent, 1 issue is printed in English.

- Papers published in proceedings of scientific conferences held abroad and in Bulgaria - a total of 10 issues (in English), as 1 is independent.

Leading place in the presented scientific production have monographs, as well as articles in journals referenced and indexed in SCOPUS and Web of Sciences and other international databases. The structure of the types of publications is dominated by collective works and those in English.

In the publications of the candidate 6 scientific directions can be distinguished: Sustainable management of the environment and natural resources with 16 pieces; Sustainable project management in the water sector - 14 publications; Sustainable agricultural management in sectoral and territorial aspects - 9 publications; Rural development and activation of rural communities - 9 publications; Green economy and green jobs - 8 publications; Ecoeconomic education - 2 publications.

The problems of sustainable management of the use of natural resources and the environment and project management of the water sector have the greatest place in the scientific production of Assoc. Prof. Stoyanova. Among them is her independent monograph "Sustainable Management of the Water Sector in Bulgaria". The subject of the study identifies, and in the following sections examines three significant factors with a proven contribution to achieving sustainable management, namely project financing, risk management and innovation.

Undoubtedly, the analytical part of the monograph deserves the most attention. Based on the in-depth analysis and assessment of the state of the water sector, the importance of project financing, risk management strategies and decisions and the introduction of innovations in the studied sector are proven. The analysis of the efficiency of water use and the financing under the OPE program during the two programming periods with the use of the methodology of the DEA analysis deserves high positive evaluation.

Guidelines and management strategies have been developed related to improving risk management in the water sector and in the implementation of projects in the Water sector. The emphasis is on the priority implementation of innovative approaches and good practices for the development of water infrastructure and water services.

A main direction in the scientific production of Assoc. Prof. Stoyanova are the problems of sustainable agricultural management in sectoral and territorial aspects. In some of the publications the applied methodology for analysis of the socio-economic and demographic situation of the rural areas has been developed, with emphasis on diversification of the structure of the

economy. In this context, the theoretical foundations of eco-innovation in ecosystem services for farmers have been enriched and further developed.

Another area is the green economy and green jobs, with an emphasis on the analysis and assessment of opportunities and barriers to expanding green employment, as well as guidelines for creating attitudes to environmental management and inclusion of people and society in urban farming practices.

Based on the above, it can be concluded that the peer-reviewed scientific production of Assoc. Prof. Stoyanova is dedicated to significant and underdeveloped topics and fully meets the requirements for the academic position of "professor".

6. Evaluation of scientific and applied scientific contributions

I accept the developed reference for the contributions contained in the works of the candidate. The scientific production of Assoc. Prof. Dr. Stoyanova contains a number of methodological and scientifically applied contributions, guidelines and proposals. Among them I highlight contributions related to the further development, systematization and enrichment of economic theoretical concepts and categories for the development and implementation of sustainable innovative management solutions for environmentally friendly use and management of resources, in particular as:

- clarification and enrichment of the concept of sustainable development of the water sector and management theories for its program financing, as well as assessments of the state of the institutional environment for financing projects in the water sector and assessment of their impact on sustainable project management.
- enrichment of the theoretical and methodological bases of the relationship between agriculture and the natural environment and the damage caused by pollution on natural resources and in particular on agricultural land;
- further development of views on the impact of climate change on air, water and land pollution;
- Clarification of the multifunctional development of agriculture for the development of the regional economy, as well as the opportunities for sustainable development of rural areas.

Along with methodological scientific results, the peer-reviewed scientific output contains a number of contributions of a methodological nature. Among them, special attention deserves:

- the developed methodology for research and assessment of the impact of agriculture on air, climate, water and land resources and tools and mechanisms for assessment of agri-environmental measures, as well as for financing the activities for protection of the environment and climate.

- developed and applied innovative methodological approach for research of the sustainable management of the water sector through implementation of innovations and project management and risk management.

- the proposed methodological steps for monitoring the effects of the application of structural changes in agriculture on the agri-environmental assessment of Bulgarian agriculture

- the original methodology for research of ecological and economic aspects of urban agriculture to determine its capabilities and positive impacts for improving the quality of life.

- the applied original methodological framework for determining the integrated risk management in the agricultural sector, based on indicators for risk assessment in the implementation of eco-innovations and for the provision of ecosystem services by farmers.

- The developed and applied methodological framework for studying the state and development of green jobs in the EU and Bulgaria, as well as the opportunities and barriers to the development of green employment.

As scientific and applied contributions I define the developed guidelines and recommendations for project financing management and strategic guidelines for risk management related to the preparation and application of these projects, as well as recommendations and proposals for expanding the application of eco-innovation and ecosystem services by farmers.

In the context of regional development, the scientific and applied contributions refer to the proposals for solving the environmental problems related to the sustainable innovative development of rural areas and increasing their competitiveness.

The developed training programs related to the creation of green employment, the use of good European and world practices and preparation for the creation of new green professions, improving counseling and changing the legal framework of green jobs have also a scientific and applied character.

We can make a conclusion from the presented scientific results of the candidate that the scientific production of Assoc. Prof. Stoyanova is characterized by high significance and has high scientific value.

7. Recommendations

My recommendation to Assoc. Prof. Stoyanova is to continue her research in the outlined current scientific areas in which she works, by strengthening the interdisciplinary nature of research to mitigate the effects of climate change on agricultural production and rural transformation.

8. Conclusion

Based on the contributions and positive aspects of the candidate's scientific output, as well as the significant exceeding of the minimum national requirements and additional requirements of UNWE for the academic position of "professor", I strongly encourage the members of the scientific jury to vote and to propose Assoc. Prof. Dr. Zornitsa Dimova Stoyanova to be elected for the academic position "Professor" in the professional field 3.8 Economics, scientific field Economics and Management, scientific specialty (agricultural and environmental management).

21.04.2022

Signature: .....
(Prof. Dr.Sc. Julia Doitchinova)